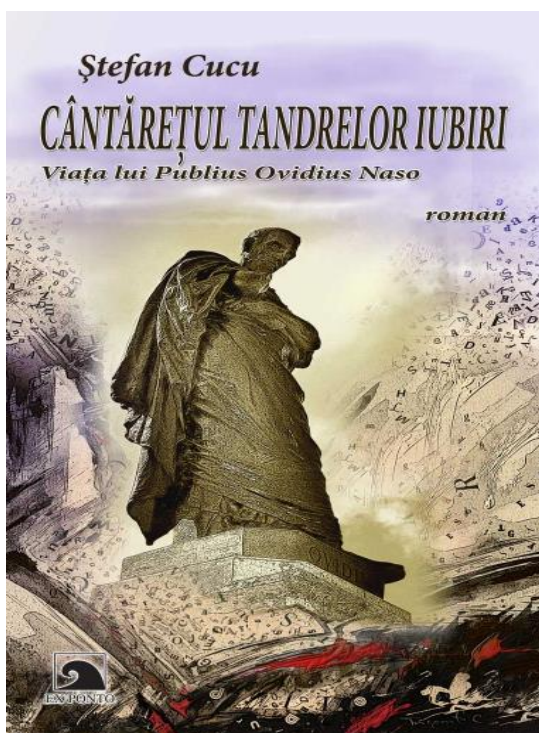

UN ROMAN CONSACRAT LUI OVIDIUS ÎN ANUL BIMILENIULUI TRECERII SALE ÎN NEMURIRE, CONSTANȚA, EDITURA „EX PONTO”, 2017

Olimpia VARGA

Universitatea „Ovidius” din Constanța

olimpia_varga@yahoo.com

Publius Ovidius Naso, marele poet latin exilat la Tomis a devenit, de-a lungul timpului, în spațiul literar românesc, un veritabil personaj literar, protagonist a numeroase piese de teatru, poeme dramatice, evocări lirice, povestiri și romane, care au menținut vie, în conștiința tuturor generațiilor, figura lui luminoasă și, totodată, tragică, aflată sub povara unui destin implacabil.

Printre piesele de teatru și poemele dramatice consacrate lui Ovidius, putem menționa: drama în cinci acte, în versuri, *Ovidiu* de Vasile Alecsandri, poemul dramatic în cinci acte, în versuri, *Ovidiu* de Nicolae Iorga, tragedia în cinci acte, în versuri: *Ovidius* de Grigore Sălceanu, poemul dramatic *în versuri Rex poeta Cotys* de George Acsinteanu, piesa de teatru în proză: *Bucuria de a fi îndurerat la Tomis* de Viorel Savin.

În perioada postbelică au apărut mai multe lucrări în proză, povestiri și romane, avându-l ca protagonist pe marele relegate de la Tomis. Menționăm câteva romane dedicate acestuia: *Dumnezeu s-a născut*

în exil de Horia Vintilă, *O lacrimă de privit* de Doina Ciurea, *Moartea la Tomis. Jurnalul lui Ovidiu* de Marin Mincu, *Noaptea nu aparține nimănui* de Dan Ghițescu, *Iubiri exilate* de Ioan Roman.

Anul acesta, 2017 - Anul bimileniului trecerii în nemurire a lui Ovidius, a apărut un nou roman, consacrat lui Publius Ovidius Naso, intitulat: *Cântărețul tandrelor iubiri. Viața lui Publius Ovidius Naso*, autor Ștefan Cucu.

Universitarul și scriitorul Ștefan Cucu, specialist în limbile clasice: latină și greacă veche, preocupat de mulți ani de viața și opera lui Ovidius și de ecourile lor în literatura română și în cea universală, a publicat mai multe studii în acest domeniu, printre altele în: 1997, *Publius Ovidius Naso și literatura română*; 2007, *Ecouri ale literaturii latine în spațiul cultural european*. (Capitolul: *Publius Ovidius Naso*, pp. 198-266).

Profesorul Ștefan Cucu prezintă pe 380 pagini viața romanțată a poetului Ovidius - *Cântărețul tandrelor iubiri*.

Romanul cuprinde două părți și șaptezeci de capitole. În prima parte, acțiunea se derulează la Sulmona și la Roma, iar în a doua, în cetatea Tomis. Autorul încearcă să reconstituie, pas cu pas, drumul vieții lui Ovidius, din adolescență până la senectute și până la trecerea sa la cele veșnice. La baza acestei reconstituiri se află, în primul rând, textele ovidiene și, în mod special, elegia a 10-a din cartea a IV-a a *Tristelor (Tristia)*, care începe cu versurile:

„*Ille ego qui fuerim, tenerorum lusor amorum,
Quem legis, ut noris, accipe, posteritas*”.

(S-ascuți, viitorime, cine sunt eu, poetul

Iubirilor gingașe, pe care tu-l citești!)

(Publius Ovidius Naso, 1957, 116)

Cântărețul tandrelor iubiri este un roman biografic, în care latura documentară se îmbină permanent cu cea artistică, realitatea cu ficțiunea.

Autorul caută să reconstituie, cu mijloace artistice, atmosfera culturală și literară a epocii respective, *Epoca lui Augustus*, în care au înflorit foarte mult literatura și artele. Sunt prezentate cenaclurile literare ale vremii, în special cenaclul lui Messalla Corvinus, în care poetul și-a citit primele versuri. Dar autorul nu se oprește doar la acest aspect, ci încearcă să reconstituie întreaga viață cotidiană a romanilor din vremea împăratului Augustus, descriind băile publice (termele), Circul cel Mare (Circus Maximus), Forul Roman, piețele publice.

Latinistul Ștefan Cucu abordează mult discutată problemă a cauzelor exilului tomitan, descriind relațiile încordate ale poetului cu împăratul Augustus și cu împărăteasa Livia, precum și relațiile sale sentimentale cu nepoata împăratului, Iulia Minor. Un capitol de un puternic dramatism este cel intitulat: *Cea de pe urmă noapte la Roma*.

În partea a II-a a romanului este surprins modul de viață al geților și al grecilor, fiind descrise războaiele și clima aspră din aceste ținuturi.

Dar dominantă principală a acestui roman este Iubirea, poetul Ovidius afirmând în repetate rânduri, în opera sa, că el va rămâne, peste veacuri, drept „cântărețul tandrelor iubiri” (*tenerorum lusor amorum*).

În roman întâlnim numeroase personaje feminine, pornind de la mama-Cornelia, ajungem la cunoscutele și iubitele poetului, printre care le menționăm, în primul rând, pe Corinna și Fabia, apoi, Perilla, Chloe, Tarquinia, Laetitia, Getuza, Cleopatra.

Ștefan Cucu înfățișează pe larg, în capitole separate, întreaga operă poetică a lui Publius Ovidius Naso, integrând-o diferitelor momente, etape ale vieții sale: *Amores (Iubirile) – Heroïdes (Eroinele) – Ars amandi sau Ars amatoria (Arta de a iubi), Remedia amoris (Leacuri pentru vindecarea de dragoste), Metamorphoses (Metamorfoze); Fasti (Fastele), Tristia (Tristețe) și Ex Ponto (Ponticele)*.

La loc de cinste stă *Arta de a iubi (Ars amandi sau Ars amatoria)*, care îi va asigura poetului gloria, dar îi va pricinui și mari suferințe, fiind una dintre cauzele exilului său la Pontul Euxin.

Publius Ovidius Naso va rămâne veșnic încoronat de lauri pe frunte și pe tâmpile sub razele blânde ale soarelui din cetatea tomitană.

Bibliografie

Publius Ovidius Naso, *Scrisori din exil*. Traducere: Teodor Naum. București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1957.

Ștefan Cucu, *Cântărețul tandrelor iubiri. Viața lui Publius Ovidius Naso*. Constanța, Editura „Ex Ponto”, 2017.

Ștefan Cucu, *Ecouri ale literaturii latine în spațiul cultural european*. București, „Cartea Universitară”, 2007. 306 p. (Capitolul: *Publius Ovidius Naso*, pp. 198-266).

Ștefan Cucu, *Publius Ovidius Naso și literatura română*. Constanța, Editura „Ex Ponto”, 1997. 263 p